

paa deres Bete udføre ved Excitation, medens de for de Betes Bedkommende, der endnu ikke ere bleve grundforbedrede, have beholdt enten Flængsarbejdet eller ogsaa Udledning af Beiene til de forskjellige Arbejdspligtige. — Jeg ser, som sagt, ikke nogen Grund til, naar man ikke drister sig til fuldstændig at ophæve Udgangen til at benytte Naturalarbejde, da nu at ophæve eller forandre den vedkommende Bestemmelse i Beiloven af 1867.

Udvalgets Flertal har under Nr. 36 og 39 foreslaaet fuldstændig at forlade Lovforslagets Bestemmelse om, at Pligtkjørsler for Fremtiden skulle udredes efter Hesteholdet istedetfor efter kjørselspligtigt Hartkorn. Det forekom mig, at den ærede Ordfører ikke søjede noget Væsentligt til de Grunde, som allerede findes anførte i Udvalgets Betænkning som Støtte for, at Udvalget saaledes foretrækker at bibeholde den gamle Udredelsesmaade efter kjørselspligtigt Hartkorn, og disse forekomme mig, ikke fyldestgjørende. Det synes mig i det Mindste at være noget tvivlsomt, om det er heldigt, at Udvalget har foreslaaet at bibeholde de gamle Kjørselslister. Naar man ser hen til hvad det er for Kjørsler, som for Fremtiden, hvis Udvalgets Indstillinger under Nr. 29 og 30 vedtages, ville kunne kræves udførte som Pligtkjørsler, saa indskrænker det sig, saa vidt jeg kan se, til Kjørsler efter Læge og Sordemoder i Henhold til § 23 til Kjørsler efter § 40, 2det Stykke, for Hæren i Fredstid — i Parenthes sagt; i mine Tanter de Kjørsler, der lettest kunde undværes — endvidere til Kjørsler for Hæren under Krigsforhold ifølge § 40, 3die Stykke, og endelig efter § 41 til Kjørsler til Transport af Forbrydere, Løsgængere og Bøttere. Jeg tror nok, at det er kun til disse fire forskjellige Slags Brug, at man for Fremtiden skal kunne udfribe Pligtkjørsler. Men af disse gjælder det jo nu om Kjørsler efter Læge og Sordemoder, at det er en Præstation, som skal ske med kortest mulig Varsel, at det er en Vegt, som skal ydes hurtig. Er det imidlertid saa, da forekommer det mig dog unegtelig at være lidet heldigt, at man kan komme til at tilsiige til en saadan Vegt en Mand, som f. Ex. kun kjører med Stude.

Det vil dog være en temmelig sørgelig Befordring, hvor det gjælder om at hente enten Læge eller Sordemoder, og man kan dog umulig tilpligte Manden at kjøre stærkere, end hans Befordring kan føre Vognen frem. Heller ikke forekommer det mig ganske heldigt at tilsiige til en saadan Kjørsel en Mand, som maaste ikke paa sin kjørselspligtige Eiendom har nogensomhelst Befordring, og som altsaa ikke er i Stand, skjøndt han vel er pligtig, til at kjøre, naar han tilsiiges, hvorfor han er henvist til at søge leiet Befordring eller til først at søge at formaa En til at kjøre i sit Sted. Det er aabenbart, at hvor det gjælder om at besørge Kjørslen hurtig og sikkert, der er man ganske anderledes heldig stille, naar man kan holde sig til den tilstedeværende Hestekraft end til et saadant Begreb som „kjørselspligtigt Hartkorn“, hvilket i det Mindste efter de nu gjældende Regler ikke svarer til Hesteholdet eller endog behøver at betinges af noget Hestehold paa den kjørselspligtige Eiendom. End mindre kan jeg da nu finde det rigtigt eller en Gang rejsfærdigt under saa overordentlige Forhold som Krigstilfælde, hvor der skal præsteres Kjørsler til Befordring af Hæren eller Hærens Materiel, da ikke at kunne holde sig til den fulde disponible Arbejdskraft, det vil i dette Tilfælde sige til Hesteholdet. Vi have jo oplevet Exempler paa, at Hærens Train har været desvise besværet med Stude — Noget, der dog i og for sig neppe er meget heldigt, — og ligeledes i mange Tilfælde, at der har været tillagt Befordring til Hærens Transport, uden at Bedkommende har været i Stand til at levere Heste, af den simple Grund at der ikke har været Heste paa selve den kjørselspligtige Eiendom, og at der har været lagt Beslag paa den nærmest omgivende Hestekraft, medens der samtidig har kunnet paavises Steder, hvor der stod en betydelig Hestekraft ledig, som dog ikke kunde bringes frem, fordi den ikke var knyttet til kjørselspligtigt Hartkorn. Det forekommer mig, at det i saa overordentlige Tilfælde som de nu nævnte er fuldstændig rigtigt eller endog saa det ene Rejsfærdige at holde sig til den tilstedeværende Hestekraft i Stedet for til et vist Begreb af „stattepligt“